

socialmedicinsk tidskrift

femtiofemte årgången dec 1978 häfte nr 10

Industrivägen 13, Solna. Tfn 08/83 20 83
Postadress: Fack, 104 01 Stockholm 60
Postgiro 1179-1

Allmän redaktion:

Claes-Göran Westrin, redaktör och ansvarig utgivare

Biträdande redaktörer:

Axel Gisslén, Arne Borg, Sune Nyström

Ann Appelgren, red. sekr., Brita Bahrton bitr. red. sekr.

Redaktionsutskott:

Erik Allander, professor i socialmedicin, Huddinge

Ragnar Berfenstam, professor i socialmedicin, Uppsala

Per Bjurulf, professor i socialmedicin, Linköping

Arne Borg, bitr. socialdirektör, Stockholm

Olle Höök, professor i medicinsk rehabilitering, Göteborg

Willy Karlsson, socialchef, Örebro

Bengt Lindegård, professor i socialmedicin, Göteborg

Gunnar Lindgren, professor i socialmedicin, Lund

John Lovén, sektionschef, Stockholm

Georg Svahn, socialdirektör, Stockholm

Gösta Tibblin, professor i socialmedicin, Umeå

Villy Wiklund, socialchef, Östersund

Äldreomsorg — förutsättningar och kunskaper

De äldre bland oss blir alltfler, både absolut och relativt. Allra mest ökar de äldsta åldersgrupperna. Detta för med sig att kraven växer på de samhällsinsatser som avser service och vård för äldre personer. Samtidigt härmed registrerar vi en mycket tydlig dämpning av den resurstillväxt vi blivit vana vid och tidigare sett som något självklart. Detta gäller naturligtvis också samhällets resurser. Såväl kommuner som landsting — huvudmän för var sin del av samhällets äldreomsorg — känner av den vikande ekonomin. Varje verksamhet måste i detta läge granskas och omprövas. Det gäller även områden om vilka det råder politisk enighet att de har hög prioritet. Alltså gäller det också äldreomsorg.

Detta behöver inte vara enbart negativt. Det bör även kunna inrymma många möjligheter att finna nya vägar, att pröva nya grepp. Det ligger en risk i att inte behöva pröva om, att alltid ha möjlighet att låta allt i stort förbli vid det gamla även när man bygger ut. Att pröva om ger tillfälle för den självkritik vi alltid måste iakttä för att inte förledas till särlösningar. De krav som nu uppstår ger oss alltså en chans. Vi måste mer än hittills söka kunskap om hur behoven bland de äldre ser ut och om vilka olika möjligheter det finns att tillgodose dessa behov. Att söka kunskap innebär också att upptäcka och ta tillvara den kunskap vi redan här och var har. Och att ta del av den utveckling som på sina håll är inledd – i planering, i pågående försök och i andra former. Dessa kunskaper, erfarenheter och idéer bör räcka en god bit för att, hela tiden med stöd av fortsatt forskning och utveckling samt av en berikande debatt, bygga upp en äldreomsorg som är väl anpassad till såväl de äldres egna förutsättningar och önskningar som samhällets möjligheter.

Med detta och ett följande nummer av SMT vill vi presentera några som vi menar väsentliga inslag i förutsättningarna för äldreomsorgen. Detta nummer lägger tonvikten på kunskaper om äldre, deras situation, deras önskningar och egna möjligheter. Tyngdpunkten ligger i den sociala situationen och de sociala behoven. Men artiklarna visar också hur sammansatta behoven i själva verket är och därmed hur nödvändig samverkan är mellan skilda huvudmän för olika uppgifter inom äldreomsorgen.

I det kommande numret avser vi fullfölja temat äldreomsorg genom artiklar som beskriver en del av det praktiskt inriktade utvecklingsarbete som pågår. I det kommer också ett par politiker att ge sin syn på äldreomsorgen och på den inriktning och utveckling de vill medverka till på detta område.

En förhoppning är att de båda numren bland annat skall kunna vara till nytta i studiearbete för personalutveckling och vid andra insatser i syfte att öka kunskapen om de äldres situation och om förutsättningarna för en god och tidsenlig äldreomsorg.

Bengt Söderberg